

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Sacrorvm Ritvvm, Sev Commentaria In Rvbricas Missalis, Et Breviarii Romani.

In quibus origo cuiusque Ritus, causae historicae, vel mysticae, ex
maiorum ingenio, Theoria, Praxis, obligatio, & exquisitus vsus, additis
opportune Decretis omnibus S. Rituum Congreg. quàm breuissimè
explicantur.

Gavanti, Bartolommeo

Venetiis, 1647

De Rubricis Proprij Missarum de Sanctis. 13.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9500

Et hæc de stationibus, quæ habentur in Romano Missali, ne quid illius præter-

mittamus in hisce Commentarijs.

De Rubricis Proprij Missarum de Sanctis. XII.

1 **A** Vigilia Sancti Andree sumunt exordium, quæ est Aduentus Domini proxima, à quo fit initium vt diximus Proprij de tempore.

2 Illud autem est certum, tria de Sanctis fieri solita, Vigiliæ, Festa, & Octauas. Vigiliæ à Pastoribus cæperunt, qui vigiliæ, nascente Christo, custodierunt, & tota nocte ante quædam Festa vigilabatur à populis nostris; sed ob scandala noctu contingentia, ieiunio, & Vigiliarum nomine retentis. Vigiliæ fuerunt interdictæ, ait *Honor. in Gemma libr. 3. c. 6.*

3 A S. Ambrosio vulgo dicuntur interdictæ; sed *Baron. in Notis Martyrologij ad 5. diem Ianuarij*, probat fuisse potius auctas Vigiliæ tempore S. Ambrosij; neque tunc scandala fuisse, de quibus cum opinione vulgi loquitur Honorius; neque vnquam fuisse verum, S. Ambrosium interdixisse Vigiliarum vsum.

4 Indictæ vero sunt Vigiliæ Sanctorum, tum, vt Festum præueniendo sit solemnis, ex *Radulph. prop. 19.* tum, vt temporali eorum angustia compatiatur, & per pridianam purificationem abstinentiam dignius celebremus sequentis Festi lætitiæ, *Alcuin. de Parasceue.*

5 Festa Sanctorum Natalitia dicuntur à *Tertull. libr. 6. de coron. milit.* quia celo hinc emigrantes, nascuntur, *Alcuin. de diuin. Offic.* Festa, quia ius in eis fatur, hoc est, dicitur, *Raban. libro 2. capit. 46.* Festiuitates, quasi fasti diuinitates, quia annuatim illis diebus ius diuinitatis persoluitur, *Honor. in Gemma libro 3. cap. 7.* Celebritates, quasi Cælibum, idest, castrorū ritus, quia in illis ritus celestium tanquam à castris agitur, *Idem ibid.* Solemnitates, quia fieri solent in anno, *Beleth. c. 3.*

6 Porro ex Apostolica traditione manant, ex *Baron. Ann. 58. num. 93.* qui citat *Clem. libro 8. Constit. capit. 39.* & probat, primum Festum Sancto Stephano dictum fuisse; neque Martyrum solum, sed

Gauant. Rubr. Miss.

etiam Pastorum, & Doctorum Festa celebrata docet, ex *Gregor. Niseno orat. in laudem Basilij*, & ex *Nazian. orat. in laudem Athan.* Festa tamen Confessorum in Cōcil. Maguntiacō statuta sunt, ait *Bel-larm. libro 2. de Missa cap. 20. Anno 813.* ad excitandam, inquit *August. lib. 20. contra Faustum capit. 21.* imitationem Sanctorum, vel vt meritis eorum consociemur, & orationibus adiuuemur. alias affert causas *Ioan. Dam. lib. 4. cap. 7.* quæ in easdem fere recidunt.

7 De Festis autem Sanctorum illud posset hoc loco quæri: quando in Missali habuere locum singula Festa, & apud quos, seu à quibus paulatim ad generalem consuetudinem transiere; sed hac de re fusius, & commodius in *Commentarijs ad Rubricas Breuiarij Romani*, vbi etiam de Auctoribus Officiorū cuiusque Missæ agemus.

8 Octauæ Sanctorum fiunt ad proroganda eorundem Festa, vt celebriora sint, tum ad compensanda ea, quæ in Festis negliguntur, vt ait *Radulph. prop. 19.* & quorundam fiunt, vt Octauarum mysteria pateant, non autem omnium Festorū, ne vilescant, *Durand. lib. 7. cap. 1.*

9 Misteria vero sunt; nimirum, quia per Octauas Sanctorum consummatio doctrinæ, ex *Sancto Hilario in Psalm. 118.* solida eorum virtutis forma, ex *Clem. Alex. Strom. 6.* æterna animarum & corporum glorificatio, ex *Ambr. enarrat. 2. ad Horontianum*; & *August. libro 2. serm. in monte cap. 3.* significatur, quæ fusius explicauimus in *Præfatione nostra ad Octauarium Romanum*, editum & approbatum à *Sacra Rituum Congreg. die 19. Febr. 1622.* à Moysse, Salomone, Apostolis, & eorū successoribus eas deduximus; Ritum etiam *ibidem*, significauimus, qui partim à Moysse est, vt dies Octaua & que ac prima colenda sit, *Leu. 23.* partim ex consuetudine antiqua Ecclesiæ, quæ inter

P 3 medios

medius dies celebrat, ac si essent temporis Paschalis, id est, cum letitia, ait *Radulph. loco cit.*

10 Duo supersunt: alterum ad Benedi-

ctionem candelarum spectat, & Processionem in Festo Purificationis B. Virg. Alterum, quando plures Missæ in diebus Sanctorum Festis sint cantandæ.

De Benedictione candelarum & Processione in Festo Purificationis B. Virg. XI V.

1 Purificatio Beatæ Virginis dicta est Festum Simeonis, & Annæ, Præsentationis, Occursus, à Græcis, Hypante, seu Hypapante, hoc est, Obuiatio, Occursus; & cœpta est coli Constantinopoli sub Iustiniano Imperatore, ex *Niceph. libr. 17. capit. 28.* Romana Ecclesia recepit Anno 542. ex *Sigeberto*, at sub Gelasio, ait *Baron.* qui abstulit Lupercalia circa An. 496. immo etiam ante: nam habetur in *Comite S. Hieron.* lege *Baron. Anno 554.* certe ante Sanctum Gregoriū, in cuius quoque *Sacramentario* legitur, Sergius Papa addidit Litanias, seu processionem cum cereis benedictis, ex *Ord. Roman.* sed ante Sergium S. Eligio tribuit hunc cereorum ritum *Baron. in Marty-*

rolog. qui obiit circa Annum 665. ex *Sigeberto*; habuitque de his cereis benedictis sermonem. *Beda in libro de tempor.* affert causam; vice, ait lustrationis, quæ in secundo mense Plutoni fiebat, accenduntur cerei, quasi lucentes bonorum operum lampades, ut obuiam Christo cum Virginibus eamus. aliam habet *Rupert. libr. 3. cap. 25.* ut cum Simeone gestemus Christum velut in vlnis, quem cereus designat genitus ex ape, opere virginali, vna cum melle diuinitatis.

2 Nunc Rubricas huius Festi proprias explanemus. Primo, vestiendum erit Altare pallio violaceo super album, ita, ut facile quoque ante Missam dimoueri queat.

3 Si hoc Festum a venerit in Dominicis Septuagesima, Sexagesima, vel Quinquagesima, fit tantum candelarum benedictio, distributio, & processio, & dicitur Missa de Dominica. b Missa vero Festi transfertur in sequentem diem. c Finita Tertia. Sacerdos indutus pluuiali violaceo, vel sine casula, cum ministris similiter indutis, procedit ad benedicendum candelas in medio ante Altare, vel d ad cornu Epistolæ, postas, e & ipse ibidem stans versus Altare, & dicit in tono Orationis Missæ Ferialis, Dominus vobiscum.

a Venerit in Dominicis. Fit aspersio aque ratione Dominicæ ante benedictionem candelarum, nempe, antequam ascendatur ad Altare.

b Missa vero Festi. Fit benedictio cum processione, dilato officio de Festo in sequentem diem, ex decreto Clementis VI. nisi Ecclesia dicata sit in honorem B. V. de qua eo casu erit Missa. *Cer. Episc. libr. 2. cap. 16.* cantata altera de Dominica, quæ respondet officio. sed ego censeo, sensum Cæremonialis esse de Ecclesia sub titulo Purificationis B. V. qua ratione, sicuti dicitur officium de ea ibidem, ita dici debet & Missa. quod si vrgeas, de quacū-

que Ecclesia B. V. intelligitextum illum, duæ Missæ erunt cantandæ iuxta Rubr. de Translatione Festorum supra *part. 1. tit. 6. pagina 12.*

c Finita Tertia. Ob rationem allatam in prima parte Rubr. tit. 15. nu. 2. pag. 39.

d Ad cornu Epistolæ. Est aprior locus ad ritum, in *Cærem. Episc. lib. 2. cap. 17.* ibidem etiam paratur vas aquæ benedictæ & Thuribulum cum naucula; in ipso vero cornu Altaris collocetur Missale apertū. e Et ipse. Osculato prius Altari in medio, ex *Ord. Rom.* Ministri vero stabunt hinc inde. si quid omittimus hoc loco, repetenda quæ diximus in Dominica Palmarum, com-